

Gäller ert Barnahus alla barn?

- Tar ert barnahus emot barn från 0 år upp till 18 år?
- Gäller Barnahus brottsoffer för fysisk misshandel, sexualbrott och barnfridsbrott?
- Finns det rutiner för användande av tolk?
- Finns det kompetens för att ta emot barn med funktionsnedsättning?
- Tar ert Barnahus emot barn som själva begått brott?

Tar ert barnahus emot barn som själva begått brott? En del Barnahus har begränsningar i vilka barn som får tillgång till Barnahus. Det kan till exempel handla om att Barnahus enbart kan ta emot barn som utsätts för specifika brott eller specifika åldrar. En utmaning är att följa barnkonventionen om att barn är upp till 18 år och att erbjuda även de äldre barnen att komma till Barnahus och inte se äldre barn som små vuxna. Vi vet även att mindre barn inte heller alltid får komma till Barnahus. En annan utmaning är om Barnahus har en kompetens att ta emot barn med särskilda behov, till exempel barn med hörselnedsättning, språkstörningsdiagnos, intellektuell funktionsnedsättning och barn inom autismspektrat. Dessa barn är en särskild utsatt grupp för våld, i synnerhet fysisk misshandel och sexualbrott. Ibland händer det att dessa barn inte hörs av polis, trots att det finns indikationer om att brott kan ha begåtts.

Rekommendationer: Rädda Barnen rekommenderar att Barnahus är till för alla barn utan diskriminering av något slag.

Är Barnahus lokaler utformade för att vara barnvänliga?

- Finns det klädkrokar i olika höjder så att barn kan hänga av sina kläder själva?
- Kan barn åka kollektivt till Barnahuset?
- Är lokalen tillgänglighetsanpassad till exempel så att en rullstol kan ta sig fram överallt och att det finns hörselslinga i lokalen?
- Är Barnahuset skyddat från risk att barnet möter misstänkte förövaren?
- Finns det möjlighet till att fika?
- Finns det möjlighet för rolig och meningsfull sysselsättning för barn i olika åldrar med till exempel böcker, leksaker och pysselmaterial?

Alla Barnahus är inte en välkomnande plats för barn. En utmaning är att det kan vara långt till för vissa barn, vilket gör att en dag på Barnahus kan bli väldigt lång med transport. Det är inte heller alltid att lokalen är utformad för att välkomna alla barn i form av tillgänglighet och inkludering. En utmaning är att ingången till Barnahuset kan vara exponerad för allmänheten och att äldre barn tycker det känns utlämnande. Ytterligare en utmaning kan vara att barnet inte känner sig trygg med att vara skyddad från att möta den misstänkte under brottsutredningsprocessen, till exempel vid parkering och passering in och ut från Barnahuset.

Rekommendationer: Rädda Barnen rekommenderar att Barnahusets lokaler ska vara trygga för barn att vistas i samt tillgängliga och utformad för alla barn.

Får alla barn som kommer till Barnahus frågan om hur de mår?

Finns det vid samråd utvecklingspsykologisk samt barnpsykiatrisk kompetens?

Finns det tillgång till psykologiskt krisstödjande insatser på ert Barnahus?

Utförs screening av traumasymtom på alla barn som kommer till Barnahuset?

Finns rutin för hur barnet vid behov kommer i kontakt med BUP?

Finns det vid barnförhöret i medhörningsrummet utvecklingspsykologisk och barnpsykiatrisk kompetens?

Att inte ha barnpsykiatrisk kompetens på Barnahus kan motverka barnets möjlighet och rättighet till rehabilitering. En utmaning är att barn- och ungdomspsykiatrin inte alltid är del av Barnahusets samverkan eller att den barn- och ungdomspsykiatriska kompetensen inte används fullt ut. Att hela kedjan av samråd, krisstöd, screening av psykisk ohälsa och behandling samt återkoppling genomförs av en och samma person är en stor vinst där barnets behov följs genom hela processen innan, genom och efter barnahus. Detta bör gälla även familjemedlemmar. Att ett barn får frågan om hur den mår efter att varit våldsutsatt är en grundförutsättning för att säkerställa barnets rätt till planering för insatser kring rehabilitering och återanpassning.

Rekommendationer: Rädda barnen rekommenderar att det finns barnpsykiatrisk kompetens på Barnahus. Även familjemedlemmar ska få rätt att få hjälp med sin psykiska ohälsa som en konsekvens av att en nära anhörig varit utsatt för brott. Alla barn som utsatts för våld ska screenas för traumasymptom. Vid utfall på screeningen ska en psykologisk bedömning erbjudas.

Finns rutiner på hur Barnahuset arbetar med barns delaktighet?

I Barnahusprocessen behöver barnet i förhållande till ålder och mognad kunna vara delaktig i utförandet av stöd och behandling men också i själva processen. En utmaning är att det inte alltid finns någon för barnet att vända sig till för att berätta om sina upplevelser, och ingen som ansvarar för att delaktighet utförs. En utmaning är också att just återkoppling på barns delaktighet är något som ofta glöms bort.

Har barn varit med och tyckt till om Barnahusets lokaler?

Finns information till barn vart och hur de kan lämna feedback?

Finns det dokumenterat vem som har ansvar för att barnens åsikter tas till vara?

Finns det rutiner på hur återkoppling sker till barn som lämnat feedback?

Rekommendationer: Rädda barnen rekommenderar att Barnahus ser barn som de rättighetsbärare de är och har tydliga rutiner med uppföljning på hur barns rätt till delaktighet utförs.

Får barnet information om vilka rättigheter barnet har under hela processen genom Barnahus?

En utmaning är att barnens rättigheter att få information inte alltid tillgodoses. Det är inte alltid barnet blir informerad om vad som kommer att hända på Barnahuset eller förstår vart de ska under resan till dit. Barn blir inte alltid informerade om anledningen till att en förundersökning läggs ner eller har möjlighet att ställa frågor angående beslutet. Barn blir heller inte alltid informerade om vad som kommer att hända under läkarundersökningen eller att de har rätt att avbryta om de inte vill medverka. En ytterliggareutmaning är att den informationen som ges inte alltid är anpassad till det unika barnet, som exempel att anpassning inte sker med översättning av text eller utifrån barnets mognad.

Blir barnet som kommer till Barnahus informerad om vad ett Barnahus är?

Finns information om till vem barnet kan vända sig till med sina frågor?

Finns information utformat för barn i olika åldrar och behov, till exempel med bildstöd?

Finns det rutiner för hur återkoppling sker till barnet från de olika professioner som barnet möter på Barnahus?

Rekommendationer: Rädda barnen rekommenderar att alla barn som kommer till Barnahus får anpassad information om sina rättigheter under hela processen genom Barnahus.

Är skyddsbedömningar av god kvalitet?

Det kan vara svårt att bedöma vilket skydd som är bäst för barnet. Socialtjänsten har ansvaret för att utreda barnens behov av skydd på kort och lång sikt. Utmaningar finns till exempel då det är misstanke om våld inom familjen och barnet kan behöva skyddas från delar eller hela sin familj. Det finns utmaningar med små barn som inte kan berätta eller barn som inte vill berätta. En utmaning är att socialtjänstens utredning om skydd ska vara frikopplad från polisens förundersökning av brott, ibland kan dessa två helt olika utredningar blandas ihop. Till exempel händer det att socialtjänsten av rädsla för att störa förundersökningen inte tar sitt ansvar att se till barnets behov av skydd. En utmaning är också att det inte används standardiserade riskbedömningar.

Gör socialtjänsten sin utredning om behovet av skydd på både kort och lång sikt?

Används standardiserade riskbedömningar där det finns underlag?

Görs den sociala utredningen oberoende av polisens förundersökning?

Följs behovet av skydd upp kontinuerligt och uppdateras löpande enligt nya uppgifter som kan förekomma?

Kompetensutvecklas ansvarig socialsekreterare kontinuerligt?

Rekommendationer: Rädda Barnen rekommenderar att socialtjänsten fortlöpande kompetensutvecklas och har handledning för att kunna upprätta skyddsbedömningar med kvalitet.

Är Barnhuset organiserat med barnet i fokus?

Finns rutiner för hur samråd initieras och genomförs?

Finns rutiner för hur utbyte av information görs?

Finns det processbeskrivning utifrån barnet i fokus som visar barnets väg genom Barnhuset?

Finns ansvarsbeskrivning för alla professioner på Barnhuset?

Med olika professioner med olika huvudmän som ska samverka finns naturligt olika intressen som kan skapa intressekonflikter. Det kan medföra en utmaning i att behålla en helhetssyn och barnets behov i fokus. Det är inte ovanligt att utmaningar i samarbetet mellan de olika aktörerna som lyder under olika sekretesslagstiftning gör att barnets behov och rättigheter åsidosätts. Det behövs rutiner och processbeskrivningar för att tydliggöra vem som gör vad, när och hur för att säkerställa att barnets behov möts och dess rättigheter respekteras.

Rekommendationer: Rädda barnen rekommenderar att organisera verksamheten på Barnhuset utifrån att barnet är i fokus under hela processen och att en helhetssyn tillämpas av alla professioner.

Rädda Barnen

Medfinansierat av
Europeiska unionen

Journeys
Trygg väg genom Barnhuset